

Setr-i Avret

Erkeğin ve kadının avret mahallini örtmesi, hicretin üçüncü senesinde gelen, (**Ahzâb**) ve (**Nûr**) sûrelerinde emrolundu.

Bu tarihten önce kadınlar başı açık olarak yabancı erkekler ile görüşebiliyorlardı. Çünkü o zaman daha tesettür, örtünme emri gelmemişti. Kadınların dini bir meselesi olduğunda, bizzat gelip halini Resûlullah'a anlatıyorlardı. Daha sonra bu âyet-i kerîmeler ile yasaklandı. Bundan sonra kadınlar mes'elelerini Resûlullah'ın hanımlarına sormaya, onlar da Resûlullah efendimize sorup cevabını kadınlara bildirmeye başladılar.

Avret Nedir?

Avret, insan vücudunda başkası tarafından görülmesi ayıp ya da günah sayılan yerlerdir. Setr-i avret, avret sayılan yerleri örtmek demektir. Avret yerlerinin namazda olduğu gibi, namaz dışında da örtülmesi ve başkalarına gösterilmemesi gerekir. Buna göre;

1- Namazda avret yerini örtmek bir şarttır. Şöyle ki: Namazda örtülmesi farz olan ve başkalarının bakmaları caiz bulunmayan organlara "Avret yeri" denir. Erkeklerin avret sayılan yerleri, göbekleri altından dizleri altına kadar olan yerdir. Diz kapakları da bu avret sayılan yere girer.

Kadınlara gelince: Hür olan kadınların yüzleri ile ellerinden başka, bütün bedenleri avrettir. Yüzleri ile elleri, namazda ve namaz dışında, fitne korkusu olmadıkça avret değildir. Ayaklarının avret olup olmaması ihtilaflıdır. Sahih kabul edilen görüşe göre, kadınların ayakları da avret değildir. Çünkü bunlarla yolda yürümek ihtiyacı vardır. Bu bakımdan bunları örtmek, hele fakirler için, zordur.

Diğer bir görüşe göre, hür olan bir kadının namazı, ayağının dörtte biri açık bulunması ile bozulur. Diğer bir görüşe göre de, namazda kadının ayakları avret sayılmazsa da, namaz dışında avret yeri sayılır. Bu ihtilaftan kurtulmak için ayaklarını örtmeleri iyi olur. Sahih olan görüşe göre, hür kadınların kolları, kulakları ve salıverilmiş saçları da avrettir.

2- Cariyeler (köle olan kadınlar) için avret yeri, erkekler gibi, göbekleri altından dizleri altına kadar olan kısımla karın ve sırtlarıdır. Hür kadınların şeref ve durumları bakımından örtmek zorunda bulundukları organları daha çoktur. Köleler ise, hürriyet şerefinden yoksun ve efendilerinin hizmeti ile meşgul oldukları için, bunlara daha fazla genişlik gösterilmiştir.

3- Avret sayılan yerlerden birinin tamamı veya dörtte biri kadarı açık bulursa, namazı bozar; fakat dörtte birinden noksanı açık bulursa, bozmaz. İmam Ebû Yusuf'a göre, avret sayılan bir uzvun en az yarısı açık bulunmadıkça namazı bozmaz.

Örnek: Namazda baldırın dörtte birinden noksanı açık bulursa namaz bozulmaz. Yine bazı alimlere göre, but ile diz kapağı bir uzuv sayılır. Yalnız diz kapağının açık bulunması ile namaz bozulmaz; çünkü diz kapağı, bir organın dörtte birinden azdır.

4- Bir uzvun namazı bozma bakımından avret olması, başkalarına göredir; sahibine göre değildir. Başkaları tarafından görülemeyecek bir halde bulunması yeterlidir. Bunun için bir kimse namaz kılarken geniş bulunan elbisenin yakasından avret yerini görecektir, başkaları

göremeyeceği için, namazı bozulmaz. Fakat başkaları görebilecek bir durum olsa namaz bozulur.

5- Bir kimse namaz kılarken, elinde olmayarak açılan bir avret yerini hemen kapayacak olsa, namazı bozulmuş olmaz. Fakat kıyam veya rükû gibi bir rükû yerine getirecek kadar bir zaman örtmezse, sahih olan görüşe göre namaz bozulur. Namaz içinde elbiseye sıçrayan bir pisliği hemen atmak veya bekletmekte de aynen bu hüküm uygulanır. Fakat bu gibi namaza engel işler, insanın kendi iradesi ile yapılırsa, namaz hemen bozulur.

Muhtelif avret yerlerinin birer parçası açılıp da bunların toplamı, en küçük avret organının en az dörtte birine eşit olursa ve açıklık müddeti de bir rükû yerine getirecek bir zaman devam ederse, namaz bozulur; değilse bozulmaz.

6- Bir kimsenin temiz elbisesi olup da, onu giymeye gücü bulunduğu halde onu giymeyerek gece karanlığında çıplak olarak namaz kılmış olsa, ittifakla namazı caiz olmaz.

7- Derinin rengini gösterecek şekilde ince olan bir elbise ile avret yeri örtülmüş sayılmaz. Bunun için böyle bir elbise ile namaz sahih olmaz. Elbisenin darlığından dolayı avret yerinin belli olması, kötü bir hal ise de, namazın sıhhatine engel olmaz.

8- Elbise bulacağını ümit eden çıplak bir kimse, vaktin çıkmasından korkmadıkça, bekler. Temiz yer bulacağını ümit eden kimse de, böyle yapar.

9- Avret yerini örtecek bir şey bulamayan kimse, oturarak ve ayaklarını kibleye doğru uzatarak imâ (işaret) ile namaz kılar. Onun için en iyi kılış şekli budur; çünkü bu vaziyette örtünme haline daha çok bürünmüş olur. Avret yerinin bir kısmını örtecek bir şey bulununca, onu kullanma vacib olur. Bu durumda önce avret-i galize denilen ön ve arka taraflar örtülür. Sonra erkeklerde butlar, daha sonra dizler örtülür. Kadınlarda butlardan sonra karınlar, sonra sırtlar ve dizler, daha sonra da geri kalan kısımlar örtülür.

Hiz. Peygamber'in "**Allah, bulûğa ermiş kadının namazını başörtüsüz kabul etmez**" (İbn Mâce, "Tahâre", 132; Tirmizî, "Salât", 160; Müsned, IV, 151, 218, 259) ve "**Kadın bulûğ çağına erince elleri ve yüzü dışında başka yerlerinin başkasına görünmesi helâl olmaz**" (Ebû Dâvûd, "Libâs", 31) şeklindeki hadisleri göz önüne alınıncaya, başörtüsüz kılınan namazın geçerli olmayacağı anlaşılır.

ŞAFİİLERE GÖRE SETR-İ AVRET

Setr-i avret, rengini göstermeyecek bir şeyle avretini örtmektir. Örtünmek mümkün olduğu hâlde, avreti açık olarak namaz kılmak veya çok ince bir elbise ile namaz kılan kimsenin namazı sahih değildir. Binaenaleyh vücudun siyah ve beyazlığını gösteren ince naylon çorap veya böyle bir başörtüsü ile namaz kılmak veya sokağa çıkmak caiz değildir. Bunun için çoğunlukla saç ile vücudun rengini gösteren bugünkü tülbent ile kadınların namaz kılmaları caiz değildir.

Bir kimsenin avret yerinden kıl kadar bir şey görülse namazı sahih değildir. Bunun için kadın namaz kılarken saçını iyice örtmeli, ayağından hiçbir şey dışarı bırakmamalıdır. Yani çorap giymek suretiyle ayaklarını kapatmalıdır.

Namazda erkeğin avreti diz ile göbek arasıdır. Göbek ile diz her ne kadar avret değilse de, avreti tamamıyla örtmek için onların bir kısmını örtmek icap eder.

Müslüman kadının avreti ise, el ile yüzü müstesna bütün bedenidir. Hatta saçından veya vücudunun herhangi bir tarafından kıl kadar bir şey görünse namazı fasiddir. Kadının namazda yüzünü örtmesi mekruhtur.

Namaz haricinde kadının bütün vücudu, (el ve yüz dahil) avret sayılır. Örtmesi mecburdur. Haram yerleri açık bir kadına bakmak haramdır. Kapalı bir kadına ihtiyaç yokken kötü niyet ve şehvetle bakmak haramdır.

Bununla beraber muayene olmak için doktora, gerektiği zaman ifade vermek için hakime görünmekte beis yoktur.

Avret yerini üstten örtmek lazımdır. Fakat aşağıdan örtmek icab etmez. Bunun için avreti yakasından görünen namaz kılan kimsenin namazı fasittir. Fakat alttan bakılıp avreti görünse de beis yoktur.

Netice olarak, dinimizin tesettür gibi kat'i emirleri zaman ve şartlara göre değişmez. Müslüman erkek ve kadınların kıyafet ve tesettürde kusurları olsa da düşünceleri, tam dinin emrettiği tesettürü güzel bulup kabul etmek olmalıdır. Ayrıca dinin emrettiği tesettürü sulandırıcı modalardan kaçınmalıdır.